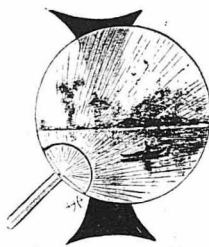

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΘΕΟΠΟΙΩΝ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΛΕΜΑΙΤΡ

Η νέα ερωτική τραγωδία του Λεμαίτρ. Η άπιστη της Κλαρίς. Πρὸς χάριν ἐνὸς ψευδοθεοποιῦ. Ἡ ἀποκάλυψις. Δάκρυα καὶ ἰκεσίες. Τὸ δῶδισμα. Ἡ Κλαρίς ἀπειρεῖται νὰ δηλητηρήσῃ τὸν Λεμαίτρ. Ἡ κατάντια της. Στὶς ἐπαρχίες μὲ τὸν Ρωμαιοῦ της. Κακισμεῖριές, καυγάδες, ζυλοφορτώματα. Ὅπου τὴν τιμωρεῖ καὶ ἡ φύσις. Πῶς χεχντρινε σὺν βαρτέλλα. Κλαρίς καὶ Ἀτάλα. Τὸ εἰκτρὸ τέλος τους, κ.τ.λ.

Γ'. ΔΟΥ σήμερα τὸ τελευταῖο μέρος τῆς ἱστορίας τῶν δραματικῶν ἐρωτῶν τοῦ μεγάλου Γάλλου ἠθοποιοῦ Φ. Λεμαίτρ. Στὸ προηγουμένο φύλλο μας εἶδαμε μί πονὸν ὑπέροχο ἔρωτα ὁ δισμός αὐτὸς ἠθοποιὸς ἀγάπησε τὴν προστατευομένην του Κλαρίς Μιρὸν καὶ πόσο ἡ ἀγάπη του αὐτῆς στάθηκε εὐεργετικὴ γιὰ τὴν ὥραία Κλαρίς. Μεσολάβησε ἔτσι μιὰ δὶάολη περιόδος, κατὰ τὴν ὁποία τὸ ἀγαπημένον ζευγάρι ἦταν ἡ λατρεία καὶ τὸ κάγχημα τοῦ Παρισιοῦ. Καὶ τὰ χρόνια περνοῦσαν εὐτυχισμένα. Μὰ ἔξαφνα συνέβη κάτι, τὸ ὁποῖο κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ περιμένη, καὶ τὸ ὁποῖο πλήγωσε πολὺ βαρεῖα τὴν εὐαίσθητη ψυχὴ τοῦ Λεμαίτρ.

Ὅπως ἄλλοτε ἡ ὥραία Ἀτάλα Μπωσέν, ἔτσι τώρα καὶ ἡ Κλαρίς Μιρὸν ἐπρόδωσε τὸν φλογερό ἔρωτα ποῦ τῆς εἶχε ὁ καλλιτέχνης, γιὰ νὰ ἀναζητήσῃ ἀλλοῦ μιὰ προσχαρὶ καὶ μάταιη περιπέτεια. Ἄν ὅμως, ὡς εἶδαμε, ἡ Ἀτάλα ἀκολούθησε ἕνα κενόδοξο μεγατόνα τοῦ χροῦματος, ἡ Κλαρίς ἐγοητεύθηκε ἀπὸ ἕνα φτωχὸν ἐπαρχιωτὴ ψευδοθεοποιό, ὁ ὁποῖος λεγόταν Ζεννεβάλ. Εἶνε δὲ πρᾶγμα ἀνεξήγητο, πᾶς ὁ ἀσημαντὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος κατόρθωσε νὰ ἐκτοπίσῃ μὲσα ἀπὸ τὴν καρδίαν τῆς ὥραίας ἠθοποιοῦ ἕνα ὑπέροχο καλλιτέχνη, ὅπως ἦταν ὁ Λεμαίτρ.

Στὴν ἀρχὴ ὁ ὁμοῖος Λεμαίτρ δὲν εἶχε καταλάβει τὴν προδοσίαν τῆς ἀγαπημένης του. Μὰ αὐτὸ δὲν κράτησε πολὺ. Ἐνὸ βράδι, τὴν ὥρα ποῦ ἐτοιμαζόταν νὰ βγῆ στὴ σκηνή, ἔπεσε τυχαίως στὰ χεῖρα του ἕνα ἐρωτικὸ γράμμα τῆς Κλαρίς, τὸ ὁποῖο δὲν ἐπέτρεπε πλεὶν τὴν παρρησιακὴν ἀμνηστία, γιὰ τὴν ἀπιστίαν της. Ἦταν ἕνα τρομερὸ πλήγμα αὐτὸ γιὰ τὸν καλλιτέχνη. Μὰ ὁ Λεμαίτρ κατόρθωσε ὡστόσο νὰ κρατηθῆ ψυχραιμῶς, νὰ βγῆ στὴ σκηνή καὶ νὰ παίξῃ θαυμάσια τὸ ὄλο του. Ὅταν ὅμως ἀργότερα γύρισε στὸ σπίτι ποῦ ἔμενε μαζὶ μὲ τὴν ἀπιστη Κλαρίς, ἡ μόρα ἔξασπε τρομερῶς.

Μὲ τὰ πρῶτα λόγια ποῦ εἶπε στὴν ἀπιστη, αὐτὴ ἔξασπε στὰ κλάματα καὶ ἔπεσε στὰ πόδια του, ζεκετέντας τὸν νὰ τὴν συγχωρήσῃ. Τότε μόνον ἡ ἀνήγη γυναῖκα κατάλαβε τὸ σφάλμα ποῦ εἶχε κάνει. Μὰ οὐτὴ τὰ κλάματα της οὔτε ἡ ἰκεσίες της δὲν ἴσχυσαν σὲ τίποτα. Ὁ καλλιτέχνης ἀσθανόταν τὸν ἐαυτὸ ποῦ βαθεῖα προσεδίλημένο. Τὴν εἶδωξε λοιπὸν καὶ, τρελλὸς ἀπὸ τὴν ὄργη του, πέταξε ἔξω στὸ δρόμο τὰ πράγματά της.

Τότε πλεὶν ὅλη ἡ συντριβὴ καὶ ἡ μετάνοια τῆς Κλαρίς γιὰ δὲς τοῦ ἔκανε, μεταβλήθηκε σ' ἕνα ἄθεστο μῦθος ἐναντίον του. Ἐνὰ βράδι, ἐπάνου οὐ μὰ παράστασι, μήτε κρυφὰ μὲσα στὸ χαμαρὶν τοῦ Λεμαίτρ, τὴν ὥρα ποῦ αὐτὸς ἔπαιζε τὸ ὄλο του στὴ σκηνή, ἔπαυον σ' ἕνα τραπέζι ἦσαν ἐπινοητὸ τὸ τῶν, τὸ ὁποῖο ὁ καλλιτέχνης συνήθιζε νὰ πίνῃ σινά-σινά, κατὰ τὰ διαλείμματα.

Ἡ Κλαρίς πληρώσει στὸ τραπέζι, ἔβγαλε μὲσα ἀπὸ τὸ μπουστό της ἕνα φιαλίδιο καὶ ἀδειασε μὲσα στὸ τσάι τὸ δηλητηριε ποῦ περιείχε!

Ὅς αὐτὸ τὸ σημεῖο εἶχε φτάσει ἡ μαγία αὐτῆς τῆς γυναίκας! Ἐυτυχῶς ὅμως ἕνας ὑπερήφης τοῦ θεάτρου εἶδε τὴν Κλαρίς ποῦ μήτε κρυφὰ μὲσα στὸ χαμαρὶν καὶ εἰδοποίησε τὸν Λεμαίτρ. Ὁ καλλιτέχνης ὑποψιάστηκε καὶ ἀντὶ νὰ πηλ τὸ τσάι του, τὸ λῆτσε σ' ἕνα σινάκι. Δὲν πέρασαν δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ τὸ σινάκι ἔπεσε νεκρὸ μὲσα σὲ φοιτῶτους πόνους!

Μολταῦτα ὁ καλλιτέχνης δὲν κατάγγειλε τὴν Κλαρίς. Καὶ μόνον, ἔπειτα ἀπὸ δέκα δὶάοληρα χρόνια, ὅταν πλεὶν αὐτὴ πέθανε, ἀπέκάλυψε τὴν ἐγκληματικὴν τῆς ἀπίστειαν.

Ἐπειτα κα' ἀπ' αὐτὴν τὴ δεύτερη ἐρωτικὴ ἀτυχία του, ὁ Λεμαίτρ παρατήθηκε ἀπὸ τὸ θάναστον ὁποῖο ἐργαζότανε. Δὲν εὗρι-

σκε πλεὶν παρηγορίαν, παρὰ μόνον στὴ μελέτη...

Μὰ καὶ ἡ Κλαρίς τιμωρήθηκε γιὰ τὴν προδοσίαν της. Δὲν ἦταν πλεὶν κοντὰ της ὁ μεγάλος καλλιτέχνης γιὰ νὰ τὴν διδάσῃ, νὰ τὴ βοηθῆ, νὰ τὴν κατευθύνῃ στὴν ἐργασίαν της. Κα' ἔτσι, σὲ διάστημα ἐνὸς μηνὸς μόνον ἀπέτυχε σ' ἐπτά ὀρίους ποῦ τῆς εἶχαν ἀναθέσει. Στὸ τέλος δὲ παρατήθηκε ἀπὸ τὸ θάναστον ποῦ ἐργαζόταν, γιὰ νὰ μὴν προλάβουν νὰ τὴ διώξουν κα' ἀκολούθησε σ' ἕνα τουρνὲ στὶς ἐπαρχίες τὸν ἀσημαντὸ φίλο της, χάριν τοῦ ὁποῖο πρόδωσε τὸν Λεμαίτρ, τὸν Ζεννεβάλ.

Ὁ Ζεννεβάλ αὐτὸς ἦταν, ὅπως εἶπαμε, ἕνα ἀσημαντὸ καὶ γελοῖο ὑποκείμενο. Ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ κατάρτιζε πρόχειρα ἕνα ὄλο κωμωδιῶν ἀπὸ ἔξυπνοῦ καπιτῶνους κα' ἄρχιζε τὶς περιοδείους τὸν στὶς ἐπαρχίες. Ὅταν ἔφτανε ἔτσι σὲ καμμιὰ πόλιν, τοιχοκόλλουσε τὶς οὐκλαμῆς του καὶ ἔπειτα ἄρχιζε μὲ ἕνα-δύο θεατροῖν του νὰ γυρῆ στὸς δρόμους. Πήγαινε τέλος καὶ στεκόταν κάτω ἀπὸ τὴν κάθε οὐκλαμῆ, ποῦχε κολλήσει, κα' ἄρχιζε θανάτὰ μὲ τὸν ἄνθρωπο τοῦ μιὰ συνομιλία τέτοια, ποῦ προσείλανε τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου :

— Ὡ! ἔλεγε θανάτὰ γιὰ νὰ τὸν ἀκούει, τὰ μάθαιτε; Ὁ ὥραιος Ζεννεβάλ ἤθελε στὴν πόλιν μας καὶ παίξει ἀτόπη! Ἀ, εἶνε ὑπέροχο! Τυφλά γάχνουν μπροστὰ τοῦ ὄλοι οἱ Λεμαίτρ καὶ ὄλοι οἱ ὄλοι!

Τὸ ἴδιο γινόταν ἔπειτα παρατέρα, στὸς δρόμους καὶ στὰ καφενεῖα. Ὁ Ζεννεβάλ ἔκανε ἔτσι τὴ ζωντανὴν τοῦ διαφημίσι καὶ προσείλανε τοὺς ἀρεταίς!

Μὲ τέτοιον ἄνθρωπο λοιπὸν συνεδέθη ἡ διάσημη ἰσμομὲ τότε Κλαρίς. Μὰ εἶχε περάσει πλεὶν ἕνας χρόνος περίπου καὶ ἡ ἴδια ἐπίσης εἶχε ἀλλάξει πολὺ. Πληρώσει πλεὶν τὰ τραπέζια της χρόνια, καὶ ξαρκανιὸ εἶχε ἀρχίσει νὰ παίχῃν τρομερὰ. Ἐπειτα ἀπὸ λίγον διάστημα, τὸ πάχος της εἶχε προχωρήσει τόσο πολὺ, ὥστε τίποτε πλεὶν ἐπάνου της δὲν ἐπέμεινε τὴν κομψή της καὶ χαριτωμένη Κλαρίς τῆς ἄλλοτε. Εἶχε γίνῃ σὰν βαρτέλλα σωστή, καὶ προκάουσε τὸ γέλιο μόνον παρουσιαζόμενη στὴ σκηνή. Γι' αὐτὸ καὶ εἶχε ἐγκαταλείψει πλεὶν τοὺς δραματικοὺς ὀρίους καὶ ἔπαιζε πάντοτε κωμωδίες!

Ὅσοις, ἡ ζωὴ της μὲ τὸν Ζεννεβάλ εἶχε κατανήσει πλεὶν μαγιστῆρι καὶ κωμωδία μαζὶ. Εἶχανε κάθε μὲρα καυγάδες, βοῦδόνταναν μετᾶς τοὺς χυδαῖα καὶ κάπου-κάπου δερνοντόσαν!

Ἐτσι, μιὰ βραδιὰ ποῦ ἡ Κλαρίς ἔπαισε τὸ φίλο της ἐπ' αὐτοφόρῳ μὲ μιὰ νεαρή θεατρίαν τοῦ θάναστον, τὸν ἄρχισε στὶς γροθιές μπροστὰ σ' ὄλο τὸν κόσμο. Ὁ Ζεννεβάλ πέρασε δὴ τὴν νύχταν, σκεπτόμενος πᾶς νὰ τὴν ἐκδικηθῆ γιὰ τὸ ξύλο ποῦ εἶχε φάει. Καὶ πράγματι, τὴν ἐκδικήθηκε τὸ ἄλλο βράδι σκληρὰ, βοηθούσης καὶ τῆς τύχης. Παίζανε τότε ἕνα ἔργο, στὸ ὁποῖο ἡ Κλαρίς ἔκανε τὴ βασίλισσα καὶ ὁ Ζεννεβάλ τὸν ἐραστή της. Σὲ μιὰ σκηνή, ποῦ ἡ βασίλισσα βρισκότανε μαζὶ μὲ τὸν ἀγαπημένον της, ἔπαινε ἔξαφνα ὁ βασιλεὺς. Τότε ἡ Κλαρίς ἔπαινε νὰ πῆσῃ κάτω λιπόθυμη καὶ ὁ φίλος της νὰ τὴ σπρώξῃ ἀμέσως καὶ νὰ τὴν πᾶσῃ σὲ ἕνα διπλανὸ δωμάτιο. Ὅταν ὅμως στὴν παράστασι ἡ Κλαρίς ἔπεσε κάτω κα' ὁ ἐπάτης της ἔσκυψε γιὰ νὰ τὴ σηκώσῃ, εἶδε πᾶς μάτια ἀγωνίζεσταν νὰ μετακινήσῃ ὄλον ἐκεῖνο τὸν ὄρακνον ὄγκον! Ἀὐτὸ ἐπιχάριστοσεν τὸν Ζεννεβάλ. Ἐπ' τέλους! Τὴν ἐξεδιέκτισε γιὰ τὶς γροθιές ποῦχαγε...

Ὁλόκληρη ἡ πλατεῖα ἔσκασε τότε στὰ γέλια. Σφρυγίματα, φωνές, καλαμπούρια, διαστρωφονόντωναν ἀπὸ παντοῦ.

— Σῆρε κάτω νὰ φωνάξῃς ἕνα ἄμῆξι! φωνάξε ὁ ἕνας.

— Κουβάλα τὴν σὲ δὺο μεριδες! φωνάξε ὁ ἄλλος.

Ὁ ἠθοποιὸς ποῦ ἔκανε τὸν βασιλέα, γιὰ νὰ σώσῃ τὴν κατάντια, ἀπεφάσισε τότε νὰ κἀν κα' αὐτὸς ἕνα καλαμπούρι. Ὁρθώθηκε περήφανος, καὶ ἀποτεινόμενος περιφρονητικὰ δῆθεν πρὸς τὸν φίλο τῆς ἀπιστη βασιλίσσης, τοῦ εἶπε :

— Κόψε τὴν κομμάτι-κομμάτι! Ὡ τὴν μεταφῆρῃς εὐκολότερα ἔσαι! Τὸ κοινὸ ἔξασπε τότε σὲ χειροκροτήματα. Ἡ Κλαρίς, κλαίον-

Δὲν εὗρισκε πλεὶν παρηγορίαν, παρὰ μόνον στὴ μελέτη...

ΣΕΛΙΔΕΣ ΔΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑΜΒΩΝ

ΤΟΥ Κ. Κ. ΦΑΛΤΑΤΣ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ

(Μιά αξέχαστη σελίδα από τον πόλεμο του 1912)

Η στιγμή που ο «Αβέρωφ» ξφτασε σ' απόστασι 7.500 μέτρων από τα Τουρκικά πολεμικά, σήκωσε το ξηθίς σήμα στα Άλλα καράβια του στόλου :

«Ο ναύαρχος καθιστά την κίνησιν του ανεξάρτητον».

Και δέν μπορούσε νά γίνη άλλοι-ώτικα, γιατί ο «Αβέρωφ» είχε τα-χύτητα εικοσιδύο μιλίων, ενώ τά Άλλα θεωρητικά μασ δέν μπορούσαν νά περάσουν τά δεκάξη.

Μόνος του λοιπόν τώρα ο «Αβέρωφ» οίχηται πού κινήγι του έχθρου, ανεξάρτητος από τ' Άλλα πλοία.

Προχωρούσε άνάθεκτος και περήφανος, άποφασισμένος νά τά βάλη μ' όλη την αράμδα, νά νικήση ή νά θυ-θισθή.

Τά Τουρκικά πολεμικά βλέποντάς τον νά πλέη ίσια πάνω τους, άρχι-ζαν νά του οίχονεν βροχή τίς όβιδες.

Μέσα στό κακό αυτό και στό χαλασμό τής ναυμαχίας, μία μεγάλη έχθρική όβίδα χτύπησε στό μεσόστεγο τής πρόνυης του «Αβέρωφ».

Μέσα από τόν πρηναίο πύργο του θεωρητικού μας άκούστηκαν τότε φωνές και σκουζήματα

Συγχρόνως μία τρομερή λάμψη, μία λάμψη άπότομη και δυνατή άναψε μέσα στόν πύργο κ' Άλλες φωνές άκούστηκαν τότε, φωνές ανθρώπων που χτυπήθηκαν βαρεία.

Ο άνθυποπλοίαρχος Μαμουής είχε γίνει ένα κουδάρι μέσα στό παρατηρητήριό του. Τό πρόσωπό του είχε άσπρίσει σάν τό χαρτί! Είχε χτυπηθεί, μά δάγκανε τά χείλη του γιά νά μη του ξεφύγι ήτε παράτονον πόνου. Ο όπισος Πρωτοφάλης και ο ναύτης πυροβολητής Μουτζούρης, σοβαρά τραυματισμένοι, βογκούσαν κ' αίτοί πονεμένα. Άρχετο Άλλοι ναίτες είχαν επίσης τραυματισθεί από την έκρηξι τής Τουρκικής όβιδας, πώ έλαφρά όμως...

— Παιδιά δέν είνε τίποτα! Τή δουλειά σας!... φώναξε ο καιμένος ο άνθυποπλοίαρχος Μαμουής. Μη νοιάζεστε γιά μένα... Δέν είνε τίποτα...

Τό χρώμα του όμως γινόταν όλο και πού άσχρο, όλο και πάνωε τό πρόσωπό του, γιατί είχε τραυματισθεί και στις δύο κνήμες και τό αίμα έτρεχε ποτάμι!...

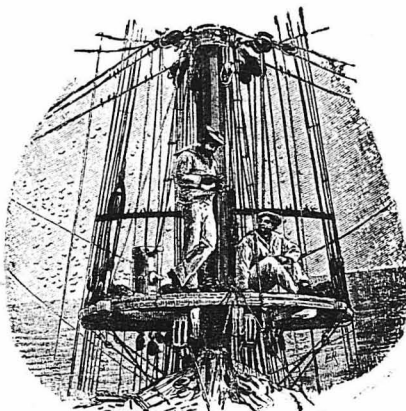
Κατέβασαν τους τραυματίες στό θάλαμο του Χειροκινήτου κ' από κεί τους πήγαν στό νοσοκομείο, όπου τους έθεσαν τά τραυμάτά τους. Ο Άντιγος Μαμουής, σοβαρά τραυματισμένος, πέθανε ύστερ' από λίγο. Οι Άλλοι όμως τραυματία τό πύργου ζήσανε.

Αυτή την ώρα ή μάχη βρισκόταν στό πώ όξυ της στάδιου. Πάνω στη γέφυρα του «Αβέρωφ», ο ναύαρχος Κουντουριώτης, περήφανος κ' άπότοπος, δέν ένοιούσε νά προφυλαχθή στό «έχυρο», όπως κ' έπρεπε Άλλοστε. Άδιαφορούσε γιά τό θάνατο που οδούλιε και έμαίνετο γύρω του...

τας σάν μικρό παιδί από την προσβολή, σημάσθηκε και τράβηξε μονάχι στό παραοκίνητα και ή παράστασις έξακολούθησε!

Όλα αυτά έπετάχονα τό οίκαρτό τέλος πού περμήνευε πειά τή γυναίκα αυτή, πού είχε λάμψει όσώτοσο Άλλοτε στόν καλλιτεχνικό όρθοντα του Παρισίου. Ο Ζεννεβάδ την έγκατέλειπε γρήγορα, γιά ν' άκολουθήση μία νοστιμότητα πού τόν είχε ηυπηύσει. Η άμοιρη Κλαρίς σόχησε μερικά χρόνια άκόμη σέ διάφορα λαϊκά θεατρικά, στις έπαρχίες, στα καφενεία κ.λ., ως πού στό τέλος μία φιλότιτω-ος άδελφοτής κυριών την έβγαλε σ' ένα άσπυλο, όπου και πέθανε, λησιμονημένη, περιφρονημένη, με τό σκοτάδι μέσα στην ψυχή της...

Ο Φρειδερίκος Λεμαίτρο ποτέ πειά από τότε πού χωρίστηκαν δέν ενδιαφερόθηκε γ' αυτήν, όπως δέν ενδιαφερόθηκε και γιά την Άτάλα Μπωσέν, της οποίας τό τέλος ήταν επίσης πολύ άσχημο. Είχε λάμψει κ' αυτή επί άρκετό διάστημα, άν όχι στόν καλλιτεχνικό όρθοντα, τουλάχιστον όμως στους κύκλους των ματαιοόδων μεριστών πού χρήματος και των γυναικών του Παρισίου ήμικόσμου. Δέν άργησε όμως νά δισή τό άστρο της. Η πολυτέλεια, τά χαρτιά, ή σπατάλη, την έκαναν νά χόση όλα όσα είχε και νά δημοφιλήγη χρέη. Στο τέλος, όσο περνούσε πειά ή ηλικία της, κατάντησε νά μη βρισκή φίλους. Άποτραβήχτηκε τότε σ' ένα χωριό, όπου και πέθανε, λησιμονημένη απ' όλους!

Επίσης κάτω στό κατάστρωμα, ο ύπαρχος Βούλγαρης έτρεχε σ' όλα τά μέρη του καραβιού άποφύλακτος και έπιθεωρούσε τίς ζη-μίες.

— Γιατί δέν προφινάγεσαι, Βούλγαρη; τού φώναζε από τή γέφυρα ο άξιωματικός τής πορείας Παπαλεξάτουλος.

— Δέν με πιάνουν ή όβιδες έμένα, απάντησε γελαστός ο ύπαρχος κ' έξακολούθησε την πορεία του, έτοι άποφύλακτος, ενώ ή όβιδες σηκώναν γύρω του στήλες θεώρατες νερό ποίεψτε πάνω στό καράβι και τόν έκανε μουσκεύα.

Ετσι άποφύλακτος πάνω στη γέφυρα, ο ναύαρχος Κουντουριώτης, παρακολουθούσε με τά κάλια την εξέλιξι τής μάχης και τίς μεγάλες καταστροφές του έχθρου.

Ο Τουρκικός στόλος είχε συγκεντρώσει όλο τό στόχο του πυροβολικού του στόν «Αβέρωφ». Επίσης τά κανόνια των φρουριών των Στενών είχαν άρχισι κ' αυτά νά βομβαρδίζουν την ναυαρχίδα με συγκεντρωμένα έναντίον της τά πυρά.

— Μάς χτυπούν και τά φρούρα, κ. ναύαρχε! είπε στόν Κουντουριώτη ο κυβερνήτης του «Αβέρωφ» κ. Δουσιανής.

Άλλά ο Κουντουριώτης με την πεποιθση ενός άγιου και ίερού άγώνος, και γεμάτος ένθουσιασμό από τίς έπισημίες των πληρωμάτων πού πήγαιναν πρós τον θάνατο με ζητωκραυγές, απάντησε άτάραχα :

— Τή στιγμή πού ζητωκραυγάζει τό πλήρωμά μου, νά μη μου μιλάη κανείς γιά φρούρα!...

Κρότοι τρομεροί έτάραζαν τόν άέρα. Η όβιδες των Τουρκικών καραβιών και των φρουριών σφριζαν έπάνω και όλόγυρα στόν «Αβέρωφ», σάν νά τραγουδούσαν τόν όρμό του πρós την νίκη, Άλλά και πρós τόν θάνατο. Η θάλασσα έθραζε σάν νά ήταν ένα τεράστιο καζάνι, και τά νερά πού έσηκωναν ή όβιδες όλόγυρα στό θεωρητικό μας έμοιαζαν, θάλεγε κανείς, με ύγρά ή-φαιστεια...

— Λάβετε διάστημα! παράγγειλε κάθε τόσο ο διεθυντής του πυροβολικού στόν άξιωματικό του διαστημόμετρο στην έπάνω γέφυρα, σημαιοφόρος Άγγελή.

— Άδύνατο, απαντούσε ο σημαιοφόρος. Η θάλασσα σπώνεται ως τά κατόπια και μάς βρέχει τόν φακό. Άδύνατο νά διακοινημε.

Και καθόριζε διαρκώς με τό μαντήλι του τά γεγυλία του διαστημόμετρο γιά νά μωρήσει νά ίδη. Η θάλασσα όμως τά έθραζε πάλι κ' έκανε την λήην άποστάσεων πολύ δύσκολη.

Σέ μία στιγμή τέλος πού τό διαστημόμετρο καθάριστηκε, ο σημαιοφόρος ήλθε τήν άπόστασι πού μάς χωρούε από τά έχθρικά πλοία και φώναξε :

— 4.500 μέτρα!...

Ο ήλιος άντιπέγνιξε τώρα έντυρωτικά πάνω στη θάλασσα και τά Τουρκικά καράβια δύσκολα φαινόταναν μέσα στην άντιγλία. Αυτό έμπόδιζε τόν Έλληνικό στόλο στην σκόπευση. Εύτυχώς όμως τά Τουρκικά θεωρητικά στήριξαν άξιαρα άριστερά με πλώρη πρós τό Κομή-Καλέ. Άμεσως ο «Αβέρωφ» έστρεψε κ' αυτός δεξιά με κατεύθυνσι πρós τά έρμηνοσια των Μανυριών. Τραβούσανα τώρα παράλληλα στην αράμδα κ' οι δεξιόι μας πύργοι είχαν σταματήσει πειά. Άρχισαν όμως τό κανονικό ο άριστεροί.

Η σκόπευσις των Τουρκικών πλοίων είχε γίνει τώρα πώ νευρική και πώ άτακτη. Ήσαν καταπληγόμενα από τίς όβιδες του «Αβέρωφ», Άλλά κ' αυτά είχαν άνοιξει στό θεωρητικό μας άρκετές πληγές. Τό κατάστρωμά μας, τό μεσόστεγο, ή πλώρη κ' ή πρόνυη είχαν γίνει σωστό κόκκινο!

Τι με τούτο όμως; Τό δοξασιμένο καράβι μας άγονίζονταν και πολεμούσε ακατάβλητα, γιατί μία ψυχή τό διεύθυνε: Η ψυχή τής νίκης!

Μέσα στις πυριτιδαποθήκες, στό νοσοκομείο, στό σταθμό των διαταγών, στα διαμερίσματα των καζανιών και των μηχανιών κλεισμένοι οι ναίτες, οι ύπαξιωματικοί και οι άξιωματικοί των διαφόρων ειδικοτήτων, δέν έβλεπαν τίποτα από την μάχη. Ετσι ζητούσαν με άνυπομονησία τά νέα από τούς Άλλους πού βρισκόταναν έξω κ' ο ένθουσιασμός τους γιά την νίκη έξέσπαζε διαρκώς σε ζητωκραυγές.

— Ζήτω!... Άπάνω τους!... Χτυπάτε τους!...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τό τέλος.